

Punt de Vista

El Punt Avui expressa la seva opinió únicament en els editorials. Els articles firmats exposen les opinions dels seus autors.

HERMES COMUNICACIONS SA

President: Joaquim Vidal i Perpinyà.
Consell d'Administració: Lúcia Vidal i Juventench (vicepresidenta), Eduard Vidal i Juventench, Esteve Colomer i Font i Joan Vall i Clara.
Consell de lectors: Feu-nos arribar les opinions, els suggeriments i les consultes que desitgeu sobre el nostre projecte editorial i els nostres productes a conselldelectors@elpuntavui.cat. Tots els contactes rebran resposta de la direcció.

Direcció Executiva: Joan Vall i Clara (conseller delegat), Xevi Xirgo (Informació General), Emili Gispert (Informació Esportiva i local), Toni Muñoz (Serveis), Josep Madrenas (Webs i Sistemes), Albert París (Comunicació), Miquel Fuentes (Administració i RH), Lluís Cama (Producció) i Ricard Forcat.

Keep calm

Miquel Berga

Hem de dir bé

En les llengües que conec guanya terreny la pregunta "Com estàs?" utilitzada com a fórmula de salutació, pràcticament intercanviable amb un "Hola" o un "Bon dia". S'utilitza sovint entre perfectes desconeguts. La situació és summament preocupant. Molts queden paralyzats davant la magnitud d'aquest assalt directe a la intimitat. Comestic?, un es demana, i li entra un estat de vacil·lació inquietant, potser angosant, de reflexió filosòfica. Hi ha gent, com el meu amic Gerard, que no ho poden superar i l'experiència els deixa incapacitats per a respondre a preguntes directes o binàries. No es veuen amb cor de dir sí o no: "Sí i no", contesten sempre. Respondre sincerament a un inquisidor "com estàs?" obliga a consideracions que trencarien el ritme natural de la necessària hipocresia social. Els més astuts s'acullen de seguida a respostes semblantment convencionals: "Bé, gràcies." Ara, els esperits inclinats al dubte hamleticà

Enfrontat al terrorífic "Com estàs?", el cadaquesenc ha après a contestar amb celeritat: "Hem de dir bé"

queden esparverats i balucegen qual-sevol cosa intel·ligible. Els argentins, tan donats a la introspecció psicològica i a entrar en matèria al primer descuit, s'han inventat una resposta per deixar les coses clares: "Bien, o quieres que te cuente?". No és aconsellable acceptar la proposició... si un t'pressa. Amb tot el respecte als psicoanalistes de la Pampa, però, voldria reivindicar una ancestral pràctica de la gent de Cadaqués que destil·la la combinació exacta de contenció social, experiència de la vida i saviesa popular. Enfrontat al terrorífic "Com estàs?", el cadaquesenc ha après, de generació en generació, a contestar amb celeritat i sense cap mostra de dubte: "Hem de dir bé." La solució és d'una eficàcia incontestable. Tot queda resolt de manera satisfactòria i no queda espai per a l'aparició d'angoixes existencials. Hem de dir bé. Totalment d'acord. La fórmula es pot fer extensiva a múltiples i delicades situacions. Com veieu la situació política? Hem de dir bé. Com veieu el país? Hem de dir bé. I la família, com està? Hem de dir bé. I vos mateix, com esteu? Està claríssim: Hem de dir bé.

La vinyeta

Fer

Vuits i nous

Manuel Cuyàs

Entre dos silencis

Fa molts anys, quan jo començava a escriure, Joaquim Casas em va aturar per dir-me: "Tu i els de la teva generació ho feu molt bé, però us falta una guerra." Casas era escriptor. Abans de la guerra havia publicat papers combatius. Va anar al front. En va escriure les experiències, quan en va tornar. Va publicar després novel·les i cròniques. És una pena que no sigui més divulgat. *Diari d'un soldat*, *L'enterrament* o *Cel·luloide ranci* estan molt bé. Admirava Josep Pla, i el visitava sovint a Llofriu. Pla el va titllar de "pesat" a *Notes per a Silvia*. A la segona edició va suprimir l'epítet. Llavors, que és quan me'l vaig trobar, Casas col·laborava amb l'editorial Destino per posar ordre als textos de l'obra completa de Pla.

Casas hi va afegir: "Us falta mala llet." Ahir els parlava de l'última novel·la de Xavier Bosch, Ni l'autor ni els seus personatges han viscut una guerra, això és evident. Com Silvia Soler, com Melcior Comes, com Albert Sánchez Piñol, com Jaume Cabré –cas a part d'ambició literària–, per dir els més venuts. Rafel Nadal parla de la

“Cal haver viscut una guerra per escriure grans novel·les?”

guerra a distància. Són, som, el producte d'anys de pau, prosperitat i nova cuina... Joan Triadú va dir que el XX és "el segle d'or" de la literatura catalana. Tots els escriptors que li donen la raó van estar marcats per una o dues guerres: Riba, Carner, Torres, Gaziol, Espriu, Sales, Rodoreda, Oliver, Pedroló, Fuster, Bladé, Villalonga a la seva manera, el mateix Pla amb la "mala llet" projectada sobre el pobre Casas...

Acaba de sortir l'edició definitiva d'*Entre dos silencis*, d'Aurora Bertrana. La mateixa elaboració està impregnada dels efectes de la guerra: l'espanyola i l'europea. Va escriure el llibre

en castellà, tornada de l'exili als quaranta, pensant que, prohibit el català, tindria millor sortida. Joan Sales el va traduir i publicar amb unes alteracions "personals" que van disgustar l'escriptora. Ara Núria Sales, filla de l'autor d'*Incerta glòria*, "la gran novel·la de la guerra", l'ha traduït de nou. La neta, Maria Bohigas, l'ha publicat. No sé si és ben bé una novel·la o si seria millor dir-ne una crònica: Aurora Bertrana hi explica uns fets bèl·lics en un poble de França que ella va viure. Els oprimits de la primera part són els opressors de la segona. Les guerres ho trastoquen tot. Sí que puc dir que és un llibre fora de sèrie. La traducció, admirable. Facin-se el favor de llegir-lo. Cal viure una guerra per produir un text així? Evidentment. La guerra el justifica. Ara: cal una conflagració o afliccions extremes per penetrar en l'ànima humana, per produir textos sòlids, ben escrits, amb la "mala llet" que Casas reclamava? Déu no ho vulgui. Han passat vint anys del XXI: serà un segle d'or? El "procés" no ha donat de moment cap novel·la. També exposaria grandeses, misèries i "mala llet".